॥ अथकिरातार्जुनीयंनाममहाकाव्यंलिख्यतेमया ॥

श्रीमङ्गलमूर्त्तये नमः॥ ॥अथतत्रभवान्भारविनामाकविः 'काव्यंयशसेऽर्थकृतेव्य
वहारविदेशिवेतरक्षतये। सद्यःपरनिर्वृतयेकान्तासंमिततयोपदेशयुजे॥' इत्यालंका
रिकवचनप्रामाण्यात्काव्यस्यानेकश्रेयःसाधनताम् 'काव्यालापांश्चवर्जयेत्' इतिनिषेध
शास्त्रस्यासत्काव्यविषयतांचपश्यन्किरातार्जुनीयाख्यंमहाकाव्यंचिकीर्षुश्चिकीर्षितार्था
विघ्नपरिसमाप्तिसंप्रदायाविच्छेदलक्षणफलसाधनत्वात् 'आशीर्नमस्क्रियावस्तुनि
र्देशोवापितन्मुखम्' इत्याशीराद्यन्यतमस्यप्रबन्धमुखलक्षणत्वाच्चवनेचरस्य
युधिष्ठिरप्राप्तिरूपंवस्तुनिर्देशंकथामुपक्षिपति॥ श्रीसीतारामचन्द्राभ्यांनमः॥

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ श्रियः कुरूणामधिपस्य पालनीं प्रजासु वृत्तिं यमयुङ्क्त वेदितुम्
॥ स वर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥१॥ कृतप्रणामस्य महीं
महीभुजे जितां सपत्नेन निवेदयिष्यतः ॥ न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं प्रवक्तुमिच्छन्ति
मृषा हितैषिणः ॥२॥ द्विषां विघाताय विधातुमिच्छतो रहस्यनुज्ञामधिगम्य भूभृतः
स सौष्ठवौदार्यविशेषशालिनीं विनिश्चितार्थामिति वाचमाददे ॥३॥ क्रियासु युक्तैर्नृ
पचारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः ॥ अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा हितं
मनोहारि च दुर्लभं वचः ॥४॥ स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं हितान्न यः संशृणुते स

॥किरात॰॥ किंप्रभुः॥सदानुकूलेषुहिकुर्वतेरतिंनृपेष्वमात्येषुचसर्वसंपदः॥५॥निसर्गदुर्बोध सर्ग॰
१ मबोधविक्लवाःक्वभूपतीनांचरितंक्वजन्तवः॥तवानुभावोऽयमवेदियन्मयानिगूढ १
तत्त्वंनयवर्त्मविद्विषाम्॥६॥विशङ्कमानोभवतःपराभवंनृपासनस्थोऽपिवनाधि
वासिनः॥दुरोदरच्छद्मजितांसमीहतेनयेनजेतुंजगतींसुयोधनः॥७॥तथापिजिह्मः
सभवज्जिगीषयातनोतिशुभ्रंगुणसंपदायशः॥समुन्नयन्भूतिमनार्यसंगमाद्वरं राम॰
विरोधोऽपिसमंमहात्मभिः॥८॥कृतारिषड्वर्गजयेनमानवीमगम्यरूपांपदवींप्र १
पित्सुना॥विभज्यनक्तंदिवमस्ततन्द्रिणावितन्यतेतेननयेनपौरुषम्॥९॥सखीनि

वप्रीतियुजोऽनुजीविनः समानमानान्सुहृदश्च बन्धुभिः ॥ स संततं दर्शयते गतस्मयः कृता
धिपत्यामिव साधु बन्धुताम् ॥१०॥ असक्तमाराधयतो यथायथं विभज्य भक्त्या समपक्ष
पातया ॥ गुणानुरागादिव सख्यमीयिवान्न बाधतेऽस्य त्रिगणः परस्परम् ॥११॥ निरत्ययं
साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरहय्य सत्क्रियाम् ॥ प्रवर्त्तते तस्य विशेषशालिनी गुणानु
रोधेन विना न सत्क्रिया ॥१२॥ वसूनि वाञ्छन्न वशी न मन्युना स्वधर्म इत्येव निवृत्तकार
णः ॥ गुरूपदिष्टेन रिपौ सुतेऽपि वा निहन्ति दण्डेन स धर्मविप्लवम् ॥१३॥ विधाय रक्षान्
परितः परेतरानशङ्किताकारमुपैति शङ्कितः ॥ क्रियापवर्गेष्वनुजीविसात्कृताः कृतज्ञता

॥किरात·॥ मस्यवदन्तिसंपदः॥१४॥अनारतंतेनपदेषुलम्भिताविभज्यसम्यग्विनियोगसत्क्रि सर्ग· १
२ याः॥फलन्त्युपायाःपरिबृंहितायतीरुपेत्यसंघर्षमिवार्थसंपदः॥१५॥अनेकराजन्यर
थाश्वसंकुलंतदीयमास्थाननिकेतनाजिरम्॥नयत्ययुग्मच्छदगन्धिरार्द्रतांभृशंनृपो
पायनदन्तिनांमदः॥१६॥सुखेनलभ्यादधतःकृषीवलैरकृष्टपच्याइवसस्यसम्पदः
वितन्वतिक्षेममदेवमातृकाश्चिरायतस्मिन्कुरवश्चकासति॥१७॥उदारकीर्तेरुदयं राम· २
दयावतःप्रशान्तबाधंदिशतोऽभिरक्षया॥स्वयंप्रदुग्धेऽस्यगुणैरुपस्नुतावसूपमानस्यवसूनिमे
दिनी·॥१८॥महौजसोमानधनाधनार्चिताधनुर्भृतःसंयतिलब्धकीर्तयः॥नसंहतास्तस्यनभि

दवृत्तयः प्रियाणि वा[illegible]न्त्यसुभिः समीहितुम् ॥१९॥ महीभृतां सच्चरितैश्चरैः क्रियाः स वेद निः
शेषमशेषितक्रियः ॥ महोदयैस्तस्य हितानुबन्धिभिः प्रतीयते धातुरिवेहितं फलैः ॥२०॥ न तेन
सज्यं क्वचिदुद्यतं धनुः कृतं न वा कोपविजिह्ममाननम् ॥ गुणानुरागेण शिरोभिरुह्यते नराधिपै
र्माल्यमिवास्य शासनम् ॥२१॥ स यौवराज्ये नवयौवनोद्धतं निधाय दुःशासनमिद्धशासनः ॥
मखेष्वखिन्नोऽनुमतः पुरोधसा धिनोति हव्येन हिरण्यरेतसम् ॥२२॥ प्रलीनभूपालमपि स्थि
रायति प्रशासदावारिधि मण्डलं भुवः ॥ स चिन्तयत्येव भियस्त्वदेष्यतीरहो दुरन्ता बलवद्वि
रोधिता ॥२३॥ कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृतादनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः ॥ तवाभिधाना

द्व्यथतेनताननःसदुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥२४॥तदाशुकर्तुंत्वयिजिह्ममुद्यतेविधीयतां
तत्रविधेयमुत्तरम्॥परप्रणीतानिवचांसिचिन्वतांप्रवृत्तिसाराःखलुमादृशांगिरः॥२५॥
इतीरयित्वागिरमात्तसत्क्रियेगतेऽथपत्यौवनसंनिवासिनाम्।प्रविश्यकृष्णासदनंमहीभुजा
तदाचचक्षेऽनुजसंनिधौवचः॥२६॥निशम्यसिद्धिंद्विषतामपाकृतीस्ततस्ततस्त्याविनिय
न्तुमक्षमा॥नृपस्यमन्युव्यवसायदीपिनीरुदाजहारद्रुपदात्मजागिरः॥२७॥भवादृशेषुप्रमदा
जनोदितंभवत्यधिक्षेपइवानुशासनम्॥तथापिवक्तुंव्यवसाययन्तिमांनिरस्तनारीसमयादुराध
यः॥२८॥अखण्डमाखण्डलतुल्यधामभिश्चिरंधृताभूपतिभिःस्ववंशजैः॥त्वयास्वहस्तेनम

हीमदच्युतामतङ्गजेनस्रगिवापवर्जिता॥२९॥व्रजन्तितेमूढधियःपराभवंभवन्तिमायाविषुये
नमायिनः॥प्रविश्यहिघ्नन्तिशठास्तथाविधानसंवृताङ्गान्निशिताइवेषवः॥३०॥गुणानुर
क्तामनुरक्तसाधनःकुलाभिमानीकुलजांनराधिपः॥परैस्त्वदन्यःकइवापहारयेन्मनोरमा
मात्मवधूमिवश्रियम्॥३१॥भवन्तमेतर्हिमनस्विगर्हितेविवर्त्तमानंनरदेववर्त्मनि॥क
थंनमन्युर्ज्वलयत्युदीरितःशमीतरुंशुष्कमिवाग्निरुच्छिखः॥३२॥अवन्ध्यकोपस्यवि
हन्तुरापदांभवन्तिवश्याःस्वयमेवदेहिनः॥अमर्षशून्येनजनस्यजन्तुनानजातहार्देननविद्वि
षादरः॥३३॥परिभ्रमंल्लोहितचन्दनोचितःपदातिरन्तर्गिरिरेणुरूषितः॥महारथःसत्यध

न स्वमानसं दुनोति नो कच्चिदयं वृकोदरः ३४॥ विजित्य यः प्राज्यमयच्छदुत्तरान्कुरूनकुप्यं
वसु वासवोपमः॥ स वल्कवासांसि तवाधुनाहरन्करोति मन्युं न कथं धनंजयः ३५॥ वनान्त
शय्याकठिनीकृताकृती कचाचितौ विष्वगिवागजौ गजौ॥ कथं त्वमेतौ धृतिसंयमौ य
मौ विलोकयन्नुत्सहसे न बाधितुम्॥ ३६॥ इमामहं वेद न तावकीं धियं विचित्ररूपाः खलु
चित्तवृत्तयः॥ विचिंतयंत्या भवदापदं परां रुजंति चेतः प्रसभं ममाधयः॥ ३७॥ पुराधि
रूढः शयनं महाधनं विबोध्यसे यः स्तुतिगीतिमङ्गलैः॥ अदभ्रदर्भामधिशय्य स स्थलीं ज
हासि निद्रामशिवैः शिवारुतैः॥ ३८॥ पुरोपनीतं नृप रामणीयकं द्विजातिशेषेण यदेतदन्ध

सा॥तदद्यतेवन्यफलाशिनःपरंपरैतिकार्श्यंयशसासमंवपुः॥३९॥अनारतंयौमणिपीठ
शायिनावरञ्जयद्राजशिरःस्रजांरजः॥निषीदतस्तौचरणौवनेषुतेमृगद्विजालूनशिखेषु
बर्हिषाम्॥४०॥द्विषन्निमित्तायदियंदशाततःसमूलमुन्मूलयतीवमेमनः॥परैरपर्यासि
तवीर्यसंपदांपराभवोऽप्युत्सवएवमानिनाम्॥४१॥विहायशांतिंनृपधामतत्पुनःप्रसीद
संधेहिवधायविद्विषाम्॥व्रजंतिशत्रूनवधूयनिःस्पृहाःशमेनसिद्धिंमुनयोनभूभृतः
४२॥पुरःसराधामवतांयशोधनाःसुदुःसहंप्राप्यनिकारमीदृशम्॥भवादृशाश्चेदधिकु
र्वतेरतिंनिराश्रयाहन्तहतामनस्विता॥४३॥अथक्षमामेवनिरस्तविक्रमश्चिरायपर्ये

॥किरात॰॥ षिसुखस्यसाधनम्॥विहायलक्ष्मीपतिलक्ष्मकार्मुकंजटाधरःसंजुहुधीहपावकम्४४ सर्ग
५ नसमयपरिरक्षणंक्षमंतेनिकृतिपरेषुपरेषुभूरिधाम्नः॥अरिषुहिविजयार्थिनःक्षिती १
शाविदधतिसोपधिसंधिदूषणानि॥४६॥विधिसमयनियोगाद्दीप्तिसंहारजिह्मंशिथि
लवसुमगाधेमग्नमापत्पयोधौ॥रिपुतिमिरमुदस्योदीयमानंदिनादौदिनकृतमिवल
क्ष्मीस्त्वांसमभ्येतुभूयः॥४६॥इतिभारविकृतौमहाकाव्येकिरातार्जुनीयेप्रथमःसर्गः१ राम
विहितांप्रियपामनःप्रियामथनिश्चित्यगिरंगरीयसीम्॥उपपत्तिमदूर्जिताश्रयंनृपमू ५
चेवचनंवृकोदरः॥१॥यदवोचतवीक्ष्यमानिनीपरितःस्नेहमयेनचक्षुषा॥अपिवाग

षिपस्य दुर्लभं वचनं तद्धि दधाति विस्मयम् ॥ २ ॥ विषमोऽपि विगाह्यते नयः कृततीर्थः
पयसामिवाशयः ॥ स तु तत्र विशेषदुर्लभः सदुपन्यस्यति कृत्यवर्त्म यः ॥ ३ ॥ परिणामसुखे
गरीयसि व्यथकेऽस्मिन्वचसि क्षतोजसाम् ॥ अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि दृ
श्यते गुणः ॥ ४ ॥ इयमिष्टगुणाय रोचतां रुचिरार्थापि भवतेऽपि भारती ॥ ननु वक्तृविशेषनिः
स्पृहा गुणगृह्या वचने विपश्चितः ॥ ५ ॥ चतसृष्वपि ते विवेकिनी नृप विद्यासु निरूढि
मागता ॥ कथमेत्य मतिर्विपर्ययं करिणी पङ्कमिवावसीदति ॥ ६ ॥ विधुरं किमतः प
रं परैरवगीतां गमिते दशामिमाम् ॥ अवसीदति यत्सुरैरपि त्वयि संभावितवृत्तिपौरुष

॥किरात॰॥मू॥३॥द्विषतामुदयःसुमेधसागुरुरस्वन्ततरःसुमर्षणः॥नमहानपिभूतिमिच्छताफल
संपत्प्रवणःपरिक्षयः॥८॥अचिरेणपरस्यभूयसींविपरीतांविगणय्यचात्मनः॥क्ष
ययुक्तिमुपेक्षतेकृतीकुरुतेतत्प्रतिकारमन्यथा॥९॥अनुपालयतामुदेष्यतींप्रभुश
क्तिंद्विषतामनीहया॥अपयान्त्यचिरान्महीभुजांजननिर्वादभयादिवश्रियः॥१०॥
क्षययुक्तमपिस्वभावजंदधतंधामशिवंसमृद्धये॥प्रणमन्त्यनपायमुत्थितंप्रतिपच्चन्द्र
मिवप्रजानृपम्॥११॥प्रभवःखलुकोशदण्डयोःकृतपंचांगविनिर्णयोनयः॥सविधे
यपदेषुदक्षतांनियतिंलोकइवानुरुध्यते॥१२॥अभिमानवतोमनस्विनःप्रियमुच्चैःप

दमात्तत्क्षतः॥ विनिपातनिवर्त्तनक्षमंमतमालम्बनमात्मपौरुषम्॥१३॥ विपदोऽभि
भवन्त्यविक्रमंरहयन्त्यापदुपेतमायतिः॥ नियतालघुतानिरायतेरगरीयान्नपदंनृप
श्रियः॥१४॥ तदलंप्रतिपक्षमुन्नतेरवलम्ब्यव्यवसायवन्ध्यताम्॥ निवसन्तिपराक्रमा
श्रयानविषादेनसमंसमृद्धयः॥१५॥ अथचेदवधिःप्रतीक्ष्यतेकथमाविष्कृतजिह्म
वृत्तिना॥ धृतराष्ट्रसुतेनसुत्यजाश्चिरमास्वाद्यनरेन्द्रसंपदः॥१६॥ द्विषताविहितंत्व
याथवायदिलब्धापुनरात्मनःपदम्॥ जननाथतवानुजन्मनांकृतमाविष्कृतपौरु
षैर्भुजैः॥१७॥ मदसिक्तमुखैर्मृगाधिपःकरिभिर्वर्त्तयतेस्वयंहतैः॥ लघयन्खलुतेज

॥किरात॰॥ साजगन्नमहान्तिनिर्वृतिमूलमन्त्रवतः॥१८॥ अभिमानधनस्यगत्वरैरसुभिःस्थास्नुयशश्चि

चीषतः॥ अचिरांशुविलासचञ्चलाननुलक्ष्मीःफलमानुषङ्गिकम्॥१९॥ ज्वलि
तंनहिरण्यरेतसंचयमास्कन्दतिभस्मनांजनः॥ अभिभूतिभयादसूनतःसुखमुज्झन्ति
नधाममानिनः॥२०॥ किमपेक्ष्यफलंपयोधरान्ध्वनतःप्रार्थयतेमृगाधिपः॥ प्रकृ
तिःखलुसामहीयसःसहतेनान्यसमुन्नतिंयया॥२१॥ कुरुतन्मतिमेवविक्रमेनृप
निर्धूयतमःप्रमादजम्॥ ध्रुवमेतदवेहिविद्विषांत्वदनुत्साहहताविपत्तयः॥२२॥ द्वि
रदानिवदिग्विभावितांश्चतुरस्तोयनिधीनिवायतः॥ प्रसहेतरणेतवानुजान्द्विषतां

कः शान्तमन्युतेजसः ॥२३॥ ज्वलतस्तव जातवेदसः सततं वैरिकृतस्य चेतसि ॥ विदधातु
शमं शिवेतरा रिपुनारीनयनाम्बुसंततिः ॥२४॥ इति दर्शितविक्रियं सुतं मरुतः कोपप
रीतमानसम् ॥ उपसान्त्वयितुं महीपतिर्द्विरदं दुष्टमिवोपचक्रमे ॥२५॥ अपवर्जितवि
प्लवे शुचौ हृदयग्राहिणि मङ्गलास्पदे ॥ विमला तव विस्तरे गिरां मतिरादर्श इवाभिदृ
श्यते ॥२६॥ स्फुटता न पदैरपाकृता न च न स्वीकृतमर्थगौरवम् ॥ रचिता पृथगर्थता
गिरां न च सामर्थ्यमपोहितं क्वचित् ॥२७॥ उपपत्तिरुदाहृता बलादनुमानेन न चाग
मः क्षतः ॥ इदमीदृगनीदृगाशयः प्रसभं वक्तुमुपक्रमेत कः ॥२८॥ अवितृप्ततयात

॥किरात॰॥ यापिमेहदयंनिर्णयमेवधावति॥ अवसायपितुंक्षमाः सुखंनविधेयेषुविशेषसंपदः२९ सर्ग॰

८ सहसाविदधीतनक्रियामविवेकः परमापदांपदम्॥ वृणतेहिविमृश्यकारिणंगुणलुब्धाः २

स्वयमेवसंपदः॥३०॥ अभिवर्षतियोऽनुपालयन्विधिबीजानिविवेकवारिणा॥ ससदा

फलशालिनींक्रियांशरदंलोकइवाधितिष्ठति॥३१॥ शुचिभूषयतिश्रुतंवपुः प्रशमस्त

स्यभवत्यलंक्रिया॥ प्रशमाभरणंपराक्रमः सनयापादितसिद्धिभूषणः॥३२॥ मतिभे राम॰

दतमस्तिरोहितेगहनेकृत्यविधौविवेकिनाम्॥ सुकृतः परिशुद्ध आगमः कुरुतेदीपइ ८

वार्थदर्शनम्॥३३॥ स्पृहणीयगुणैर्महात्मभिश्चरितेवर्त्मनियच्छतांमनः॥ विधिहेतु

रहेतुरागसांविनिपातोऽपि समः समुन्नतेः॥३४॥शिवमौपयिकं गरीयसीं फलनिष्पत्तिम
दूषितायतिम्॥विगणय्य नयन्ति पौरुषं विजितक्रोधरया जिगीषवः॥३५॥अपनेय
मुदेतुमिच्छता तिमिरं रोषमयं धिया पुरः॥अविभिद्य निशाकृतं तमः प्रभया नांशुमताप्यु
दीयते॥३६॥बलवानपि कोपजन्मनस्तमसो नाभिभवं रुणद्धि यः॥क्षयपक्ष इवैन्दवीः
कलाः सकला हन्ति स शक्तिसंपदः॥३७॥समवृत्तिरुपैति मार्दवं समये यश्च तनोति ति
ग्मताम्॥अधितिष्ठति लोकमोजसा स विवस्वानिव मेदिनीपतिः॥३८॥क्व चिराय प
रिग्रहः श्रियां क्व च दुष्टेन्द्रियवाजिवश्यता॥शरदभ्रचलाश्चलेन्द्रियैरसुरक्षा हि बहुच्छ

ताःश्रियः॥३९॥किमसामयिकंवितन्वतामनसःक्षोभमुपात्तरंहसः॥क्रियतेपतिरुच्च
कैरपांभवताधीरतयाधरीकृतः॥४०॥श्रुतमप्यधिगम्ययेरिपून्विनयन्तेनशरीरजन्म
नः॥जनयन्त्यचिरायसंपदामयशस्तेखलुचापलाश्रयम्॥४१॥अतिपातितकालसा
धनास्वशरीरेन्द्रियवर्गतापिनी॥जनवन्नभवन्तमक्षमानयसिद्धेरपनेतुमर्हति॥४२
उपकारकमायतेर्भृशंप्रसवःकर्मफलस्यभूरिणः॥अनपायिनिबर्हणंद्विषांनतिति
क्षासममस्तिसाधनम्॥४३॥प्रणतिप्रवणान्विहायनःसहजस्नेहनिबद्धचेतसः॥प्रणमन्ति
सदासुयोधनंप्रथमेमानभृतांनवृष्णयः॥४४॥सुहृदःसहजास्तथेतरेमतमेषांनविलङ्घ

यान्तये॥विजयादिवयापयान्तिनेध्वनराक्रान्तजमात्मसिद्धये॥४५॥अभियोगइमा
न्महीभुजोभवतानस्यवृतःकृतावधेः॥प्रविघाटयितासमुत्पतन्हरिदश्वःकमलाकरा
निव॥४६॥उपजापसहान्विलङ्घयन्सविधातानृपतीन्मदोद्धतः॥सहतेनजनोऽप्यधः
क्रियांकिमुलोकाधिकधामराजकम्॥४७॥असमापितकृत्यसंपदांहतवेगंविनयेन
तावता॥प्रभवन्त्यभिमानशालिनांमदमुत्तंभयितुंविभूतयः॥४८॥मदमानसमुद्धतंनृ
पंनवियुङ्क्तेनियमेनमूढता॥अतिमूढउदस्यतेनयान्नयहीनादपरज्यतेजनः॥४९॥अप
रागसमीरणेरितःक्रमशीर्णाकुलमूलसंततिः॥सुकरस्तरुवत्सहिष्णुनारिपुरुन्मूलयि

॥ किरात॰ ॥ तुं महतामपि॥५०॥ अणुरप्युपहन्ति विग्रहः प्रभुमन्तःप्रकृतिप्रकोपजः॥ अखिलं हि हिन सर्ग॰
१० स्ति भूधरं तरुशाखान्तनिघर्षजोऽनलः॥५१॥ मतिमान्विनयप्रमाथिनः समुपेक्षेत स २
मुन्नतिं द्विषः॥ सुजयः खलु तादृगन्तरे विपदन्ता ह्यविनीतसंपदः॥५२॥ लघुवृत्तितया
भिदां गतं बहिरन्तश्च नृपस्य मण्डलम्॥ अभिभूय हरत्यनन्तरः शिथिलं कूलमिवाप
गारयः॥५३॥ अनुशासतमित्यनाकुलं नयवर्त्माकुलमर्जुनाग्रजम्॥ स्वयमर्थ इवा राम॰
भिवाञ्छितस्तमभीयाय पराशरात्मजः॥५४॥ मधुरैरवशानि लम्भयन्नपि तिर्यञ्चि श १०
मं निरीक्षितैः॥ परितः पटु विभ्रदेनसां दहनं धाम विलोकनक्षमम्॥५५॥ सहसोपगतः

सविस्मयंतपसांसूतिरसूतिरापदाम्॥ददृशेजगतीभुजामुनिःसवपुष्मानिवपुण्यसंच
यः॥५६॥अथोच्चकैरासनतःपरार्ध्यादुद्यन्सधूतारुणवल्कलाग्रः॥रराजकीर्णाकपि
शांशुजालःशृङ्गात्सुमेरोरिवतिग्मरश्मिः॥५७॥अवहितहृदयोविधायसोऽर्हामृषिव
दृषिप्रवरेगुरूपदिष्टाम्॥तदनुमतमलंचकारपश्चात्प्रशमइवश्रुतमासनंनरेन्द्रः॥५८
व्यक्तोदितस्मितमयूखविभासितोष्ठस्तिष्ठन्मुनेरभिमुखंसविकीर्णधाम्नः॥तन्वन्तमि
द्धमभितोगुरुमंशुजालंलक्ष्मीमुवाहसकलस्यशशाङ्कमूर्तेः॥५९॥इतिभारविकृतौम
हाकाव्येकिरातार्जुनीयेद्वितीयःसर्गः२॥ततःशरच्चन्द्रकराभिरामैरुत्सर्पिभिःप्रांशुमि

वांशुजालैः॥विभ्राणमानीलरुचंपिसङ्गीर्जटास्तडित्वन्तमिवाम्बुवाहम्॥१॥प्रसादल
क्ष्मींदधतंसमग्रांवपुःप्रकर्षेणजनातिगेन॥प्रसह्यचेतःसुसमासजन्तमसंस्तुतानामपि
भावमार्द्रम्॥२॥अनुद्धताकारतयाविविक्तांतन्वन्तमन्तःकरणस्यवृत्तिम्॥माधुर्यवि
स्रम्भविशेषभाजाकृतोपसंभाषमिवेक्षितेन॥३॥धर्मात्मजोधर्मनिबन्धिनीनांप्रसूति
मेनःप्रणुदांश्रुतीनाम्॥हेतुंतदभ्यागमनेपरीप्सुःसुखोपविष्टंमुनिमावभाषे॥४॥अना
प्तपुण्योपचयैर्दुरापाफलस्यनिर्धूतरजाःसवित्री॥तुल्याभवद्दर्शनसंपदेषावृष्टेर्दिवो
वीतबलाहकायाः॥५॥अद्यक्रियाःकामदुघाःक्रतूनांसत्याशिषःसंप्रतिभूमिदेवाः

आसंसृतेरस्मिञ्जगत्सुजानस्त्वप्यागतेवच्छतुमातपात्रम् ॥६॥ श्रियंविकर्षन्त्यपहन्त्यघा
निश्रेयःपरिस्रौतितनोतिकीर्तिम् ॥ संदर्शनंलोकगुरोरमोघंनचान्यथोनेरिवकिंनध
ते ॥७॥ श्रोतेनपूर्वेऽपिहिमधुतोमेननिर्वृतंनिर्वृतिमेतिगच्छुः ॥ समुच्छिन्नज्ञानिवि
योगखेदंत्वत्संनिधावुच्छ्वसतीवसेतः ॥८॥ निराच्चदंप्रश्नकुनूहलित्वमस्मास्वधी
नंकिमुतिःस्मरणाम् ॥ तथापिकल्पास्ताक्षरींगिरंतेसांश्रोतुमिच्छामुखरीकरोति
॥९॥ इत्युक्तवानुक्तिविशेषरम्यंमनःसमाधायजयोपपन्नो ॥ उदारखेनागिरामत्सुदा
रांद्वैपायनेनाभिदधेतस्त्रूः ॥१०॥ श्रियोहतांजन्मवनामल[redacted]यांपशोवतंसामुभव

॥किरात.॥ ऋभूतिम्॥अभ्यर्हिताबन्धुषुतुल्यरूपावृत्तिर्विशेषेणतपोधनानाम्॥११॥तथापिनि सर्ग.
१२ घ्नंनृपतावकीनैःप्रह्वीकृतंमेहृदयंगुणौघैः॥वीतस्पृहाणामपिमुक्तिभाजांभवन्तिभ ३
व्येषुहिपक्षपाताः॥१२॥सुतान्नपूर्वंकिमुतस्वराज्ञःसुयोधनंवानगुणैरतीताः॥यस्य
नवान्वःसखथावज्ञासामोहंविधत्तेविषयाभिलाषः॥१३॥जहातुनैनंकथमर्थसि
द्धिःसंशय्यकर्णादिषुतिष्ठतेयः॥असाधुयोगाहिजयान्तरायाःप्रमाथिनीनांविपदां राम.
पदानि॥१४॥पथश्च्युतायांसमितौरिपूणांधर्म्यांदधानेनधुरंचिराय॥त्वयाविप १२
त्स्वप्यविपत्तिरस्माविष्कृतंप्रेमपरंगुणेषु॥१५॥विधायविध्वंसमनात्मनीनंशमै

कष्टैर्भवतश्छलेन॥ प्रकाशितत्वन्मतिशीलसाराः कृतोपकारा इव विद्विषस्ते॥१६
लभ्या धरित्री तव विक्रमेण ज्यायांश्च वीर्यास्त्रबलैर्विपक्षः॥ अतः प्रकर्षाय विधिर्वि
धेयः प्रकर्षतन्त्रा हि रणे जयश्रीः॥१७॥ त्रिः सप्तकृत्वो जगतीपतीनां हन्ता गुरुर्यस्य स जा
मदग्न्यः॥ वीर्यावधूतः स्म तदा विवेद प्रकर्षमाधारवशं गुणानाम्॥१८॥ यस्मिन्नै
श्वर्यकृतव्यलीकः पराभवं प्राप्तवान्तकोऽपि॥ धुन्वन्धनुः कस्य रणे न कुर्यान्मनो भ
यैकप्रवणं स भीष्मः॥१९॥ सृजन्तमाजाविषुसंहतीर्वः सहेत कोपज्वलितं गुरुं कः॥ प
रिस्फुरल्लोलशिखाग्रजिह्वं जगज्जिघत्सन्तमिवान्तवह्निम्॥२०॥ निरीक्ष्य संरम्भ

१ ॥किरात.॥ निरस्तधैर्यंराधेयमाराधितजामदग्न्यम्॥ असंस्तुतेषुप्रसभंभयेषुजायेतमृत्योरपि सर्ग.
१३ पक्षपातः॥२१॥ तथासमासादितसाधनेनसुदुश्चरामाचरतातपस्याम्॥ एषोदुरापं ३
समवाप्यवीर्यमुन्मूलितारः कपिकेतनेन॥२२॥ महत्वयोगायमहामहिम्नामाराधनीं
तांनृपदेवतानाम्॥ दातुंप्रदानोचितभूरिधाम्नीमुपागतः सिद्धिमिवास्यविद्याम्॥२३॥
इत्युक्तवन्तंव्रजसाधयेतिप्रमाणयन्वाक्यमजातशत्रोः॥ प्रसेदिवांसंतमुपाससादव राम.
सन्निवान्तेविनयेनजिष्णुः॥२४॥ निर्यायविद्याथदिनादिरस्याद्बिम्बादिवार्कस्यमु(१३
खान्महर्षेः॥२५॥ पार्थाननंवह्निकणावदातादीप्तिःस्फुरत्पद्ममिवाभिपेदे॥ योगंचतं

किरात. ॥ वतिस्मरास्मः ॥५५॥ अथाभिपश्यन्निव विद्विषः पुरः पुरोधसारोपितहेतिसंहतिः ॥ बभार सर्ग.

१७ रम्योऽपि [illegible]पुः सभीषणं गतः क्रियां मन्त्र इवाभिचारिकीम् ॥५६॥ अविलंघ्य विकर्षणं प ३

रैः प्रथितज्यारवकर्म कार्मुकम् ॥ अगतावरिदृष्टिगोचरं शितनिस्त्रिंशयुजौ महेषुधी ॥५७

यशसेव तिरोदधन्मुहुर्महसा गोत्रभिदायुधक्षतीः ॥ कवचं च सरत्नमुद्वहञ्ज्वलितज्यो

तिरिवान्तरं दिवः ॥५८॥ अलकाधिपभृत्यदर्शितं [illegible]वमुर्वीधरवर्त्म संप्रयास्यन् ॥ हृदया राम.

[illegible]माविवेश सक्षणमुदा[illegible]तपोभृताम् ॥५९॥ अनुजगुरथ दिव्यं दुन्दुभिध्वानमा १७

शाः सु[illegible]सुमनिपातैर्व्योम्नि लक्ष्मीर्वितेने ॥ प्रियमिव क[illegible]यिष्यन्नालिलिङ्ग स्फुरन्तीं भु

[illegible]वमनिभृतवेलावीचिबाहुः पयोधिः ॥६०॥ इति भारविकृतौ महाकाव्ये किरातार्जुनीये तृतीयः सर्गः ३

॥समाप्तमिदं किरातार्जुनीयं नाम महासकाव्ये तृतीयः सर्गः पर्यन्तम्‌॥ शुभंभूयात्॥

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the personal colleciton of Jagannath Bhattarai ji from Kathmandu, Nepal.

CV:

Jagannath Bhattarai
Date of Birth: 31 December 1960
Place of Birth: Kathmandu, Nepal
Address: Nagarjun (Ramkot), Kathmandu

Educational Qualifications
Bachelor of Science (B.Sc.) – Major in Biology
Master's Degree – Sociology & Anthropology
Shastri (Ongoing) – Balmiki Vidyapeeth

Professional Experience
Government School Teacher (Madhyamik Pratham Shreni)
Taught at Secondary Level (Madhyamik)
Taught at Higher Secondary Level (Uchcha Madhyamik)
Served as Head Teacher
Led academic and administrative development
Strengthened institutional performance and student outcomes

Areas of Interest
Sanskrit Vyakaran
Spiritual & Philosophical Studies
Educational Leadership

Digitization by eGangotri Trust
Funding by MIDF, New Delhi